

ΜΕΛΕΤΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ  
ΤΗΣ ΜΙΚΡΟΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ "ΟΡΕΙΝΗ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ"  
(ΤΑΠ Ορεινής Καλαμπάκας)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ : 1995

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ Πρωταρχικός στόχος της μελέτης είναι μια πρώτη προσέγγιση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της 4ης Γεωγραφικής ενότητας του Νομού Τρικάλων, την οποία καλύπτει η λειτουργία του Αναπτυξιακού Συνδέσμου "Ορεινή Καλαμπάκα", αλλά και η μελλοντική λειτουργία των Συμβουλίων Περιοχής. Η προσέγγιση αυτή πραγματοποιήθηκε μέσα από την ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης, της αξιολόγησης των προτάσεων και της επιλογής στόχων. Η συγκεκριμένη μελέτη δεν έχει σκοπό να υποκαταστήσει ένα ολοκληρωμένο Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα (Τ.Α.Π.), το οποίο και προτείνει ως πρωταρχικό εργαλείο για την ανάπτυξη της περιοχής. Αποτελεί ωστόσο την Α' και Β' φάση ενός Τ.Α.Π., οι οποίες μπορούν να επεκταθούν μελλοντικά και να εξειδικεύσουν συγκεκριμένα αναπτυξιακά θέματα της περιοχής. Η ομάδα μελέτης δεν παρέλειψε να λάβει υπ' όψιν την επιθυμία του Αναπτυξιακού Συνδέσμου για την ύπαρξη μιας μελέτης με βάση τους σκοπούς που έχει θέσει όπως :

Να αξιοποιήσει τα συγκριτικά αποτελέσματα της περιοχής (τοπικοί φυσικοί πόροι, αποκτημένες δεξιότητες π.χ. στη βιοτεχνία, οικοτεχνία κ.λ.π.).

Να εκμεταλλευτεί τις τοπικές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Να εκσυγχρονίσει τον εγκατεστημένο στην περιοχή παραγωγικό εξοπλισμό.

Να διευρύνει την παραγωγική βάση της τοπικής οικονομίας.

Να αυξήσει την απασχόληση και τα εισοδήματα των κατοίκων.

Να βελτιώσει τον τομέα της υποδομής, των υπηρεσιών και του κοινωνικού εξοπλισμού.

Να συνυπολογίσει τις επιλογές και τις προτάσεις του στον παράγοντα περιβάλλον.

Επιπλέον για την ανάλυση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της περιοχής, ο Α.Σ. έθεσε ως βασικές αρχές τα παρακάτω :

Η τοπική ανάπτυξη να προσλαμβάνεται σαν ενιαία κοινωνικο-οικονομική διαδικασία με έμφαση σε συμμετοχικούς θεσμούς.

Ο προγραμματισμός και υλοποίηση να κινούνται στην προβληματική της τοπικής ενεργοποίησης φορέων και της "από τα κάτω" ανάπτυξης.

Η σχέση τοπικού - κεντρικού να προσδιορίζεται με έμφαση στο πρώτο και να υπονοεί την ενεργή στήριξη και ενδυνάμωση του από το δεύτερο (κρατικοί φορείς).

Η διαδικασία ενδυνάμωσης της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας να συνοδεύεται από την ενίσχυση των μηχανισμών αναπαραγωγής της και της "αυτόματης" λειτουργίας τους.

Ο μελετητής να λειτουργήσει σαν "αυτόνομος" μηχανισμός ανάλυσης, σχεδιασμού, διατύπωσης προτάσεων, ύστερα από επικοινωνία με τους φορείς, κοινωνικούς και οικονομικούς, που θα είναι και τελικοί φορείς υλοποίησης

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Η παραπάνω μελέτη προκλήθηκε από τον "Α.Σ. ΟΡΕΙΝΗ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ" στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Leader Καλαμπάκας - Πύλης (1992 - 1994) του ΚΕΝΑΚΑΠ ΑΕ, το οποίο και την χρηματοδοτεί. Η εκπόνηση της μελέτης ανατέθηκε στο γραφείο μελετών "Ν. Λέγκα και Συνεργάτες - Σύμβουλοι Ανάπτυξης" από τον Αναπτυξιακό Σύνδεσμο "ΟΡΕΙΝΗ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ". Πρωταρχικός στόχος της μελέτης είναι μια πρώτη προσέγγιση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της 4ης Γεωγραφικής ενότητας του Νομού Τρικάλων, την οποία καλύπτει η λειτουργία του Αναπτυξιακού Συνδέσμου "Ορεινή Καλαμπάκα", αλλά και η μελλοντική λειτουργία των Συμβουλίων Περιοχής. Η προσέγγιση αυτή πραγματοποιήθηκε μέσα από την ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης, της αξιολόγησης των προτάσεων και της επιλογής στόχων. Η συγκεκριμένη μελέτη δεν έχει σκοπό να υποκαταστήσει ένα

ολοκληρωμένο Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα (Τ.Α.Π.), το οποίο και προτείνει ως πρωταρχικό εργαλείο για την ανάπτυξη της περιοχής. Αποτελεί ωστόσο την Α' και Β' φάση ενός Τ.Α.Π., οι οποίες μπορούν να επεκταθούν μελλοντικά και να εξειδικεύσουν συγκεκριμένα αναπτυξιακά θέματα της περιοχής. Η ομάδα μελέτης δεν παρέλειψε να λάβει υπ' όψιν την επιθυμία του Αναπτυξιακού Συνδέσμου για την ύπαρξη μιας μελέτης με βάση τους σκοπούς που έχει θέσει όπως:

Να αξιοποιήσει τα συγκριτικά αποτελέσματα της περιοχής (τοπικοί φυσικοί πόροι, αποκτημένες δεξιότητες π.χ. στη βιοτεχνία, οικοτεχνία κ.λ.π.).

Να εκμεταλλευτεί τις τοπικές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Να εκσυγχρονίσει τον εγκατεστημένο στην περιοχή παραγωγικό εξοπλισμό.

Να διευρύνει την παραγωγική βάση της τοπικής οικονομίας.

Να αυξήσει την απασχόληση και τα εισοδήματα των κατοίκων.

Να βελτιώσει τον τομέα της υποδομής, των υπηρεσιών και του κοινωνικού εξοπλισμού.

Να συνυπολογίσει τις επιλογές και τις προτάσεις του στον παράγοντα περιβάλλον.

& επιπλέον για την ανάλυση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της περιοχής, ο Α.Σ. έθεσε ως βασικές αρχές τα παρακάτω:

Η τοπική ανάπτυξη να προσλαμβάνεται σαν ενιαία κοινωνικο-οικονομική διαδικασία με έμφαση σε συμμετοχικούς θεσμούς.

Ο προγραμματισμός και υλοποίηση να κινούνται στην προβληματική της τοπικής ενεργοποίησης φορέων και της "από τα κάτω" ανάπτυξης.

Η σχέση τοπικού - κεντρικού να προσδιορίζεται με έμφαση στο πρώτο και να υπονοεί την ενεργή στήριξη και ενδυνάμωση του από το δεύτερο (κρατικοί φορείς).

Η διαδικασία ενδυνάμωσης της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας να συνοδεύεται από την ενίσχυση των μηχανισμών αναπαραγωγής της και της "αυτόματης" λειτουργίας τους.

Ο μελετητής να λειτουργήσει σαν "αυτόνομος" μηχανισμός ανάλυσης, σχεδιασμού, διατύπωσης προτάσεων, ύστερα από επικοινωνία με τους φορείς, κοινωνικούς και οικονομικούς, που θα είναι και τελικοί φορείς υλοποίησης

Η συγκεκριμένη μελέτη απετέλεσε αντικείμενο εργασιών και δραστηριοτήτων που εντάχθηκαν σε δύο φάσεις. Ωστόσο η κάθε φάση της μελέτης δεν απετέλεσε ενιαία μεθοδολογική ενότητα (π.χ. διερεύνηση - ανάλυση - εφαρμογή - αξιολόγηση), αλλά ενότητα που εμπεριέχει αναλυτικές διαστάσεις και διεργασίες κοινωνικής συμμετοχής. Έτσι διαμορφώθηκε ένα μεθοδολογικό πλαίσιο που επιτρέπει παράλληλα με την αναλυτική διαδικασία και την αποδοχή των προτάσεων.

## ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ & ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΜΕΛΕΤΗΣ

### 1ος Στόχος : Βελτίωση των υποδομών

α. Διακοινοτική οδοποιία Τα σημαντικότερα έργα διακοινοτικής οδοποιίας έχουν δρομολογηθεί μέσα από τη λειτουργία του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Σ.Α.Ε., Σ.Α.Ν.Τ. 2, Ε.Α.Π.Τ.Α.2). Η μελετητική ομάδα εκτιμά ότι με την ύπαρξη οριστικών μελετών δύναται να ενταχθούν και νέα έργα. Σ' αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να στραφεί το Συμβούλιο Περιοχής, έτσι ώστε να είναι έτοιμο να εκμεταλλευθεί την έλλειψη απορροφικότητας και την μη επιλεξιμότητα των κατ' αρχήν ενταγμένων έργων στα παραπάνω προγράμματα. Στην κατεύθυνση αυτή προτείνουμε:

α1. Σύνδεση διακοινοτικής οδού Αμπελοχωρίου - Παναγίας με την κοινότητα Μαλακασίου.

Περιγραφή ενέργειας : Η οριστική μελέτη της συνδετήριας οδού, που ενώνει την διακοινοτική οδό Αμπελοχωρίου - Παναγίας, η οποία είναι ενταγμένη στο Ε.Α.Π.Τ.Α. 2, από τη θέση της κατασκευασθείσας γέφυρας, επί του Μαλακασιώτη παραποτάμου, μέχρι την κοινότητα Μαλακασίου.

Σκοπιμότητα : Με τη λειτουργία του Συμβουλίου Περιοχής και τη συμμετοχή της σ' αυτό κοινότητας

Μαλακασίου, αποκαθίσταται η διακοινοτική σύνδεση, ενώ επιπλέον διευκολύνεται η λειτουργία του ενιαίου συστήματος αποκομιδής απορριμμάτων της περιοχής. Επίσης συνδέεται η περιοχή με την κατασκευαζόμενη Εγνατία οδό και παρέχεται η ευχέρεια εισόδου τουριστών που διέρχονται από την Εγνατία στον ορεινό όγκο του Νομού. Η σκοπιμότητα ύπαρξης αυτής της μελέτης αφορά στην αύξηση ικανότητας του Συμβουλίου Περιοχής να εντάξει το παραπάνω έργο στο Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, εκμεταλλευόμενο τροποποιήσεις των αντίστοιχων προγραμμάτων.

Προϋπολογισμός : Με σημερινές τιμές το κόστος μελέτης ανέρχεται στα 7.000.000 δρχ.

#### α2. Διακοινοτική οδός Αμπελοχωρίου Παναγίας

Περιγραφή ενέργειας : Αφορά στην αύξηση των δεσμευμένων πιστώσεων από το Ε.Α.Π.Τ.Α. 2, - που ανέρχονται σε 48.000.000 δρχ. - για την ολοκλήρωση της κατασκευασθείσας διακοινοτικής οδού.

Σκοπιμότητα : Η διακοινοτική οδός Αμπελοχωρίου - Παναγίας αποτελεί μία εκ των δύο συνδετήριων οδών των δύο πλευρών της εξεταζόμενης περιοχής, που χωρίζονται από τον Μαλακασιώτη παραπόταμο. Η ολοκλήρωσή της, η οποία καθίσταται αδύνατη με την υπάρχουσα δεσμευθείσα πίστωση, κρίνεται απαραίτητη για τη λειτουργική αυτοτέλεια του έργου, που εντοπίζεται στο κλείσιμο του οδικού κυκλώματος της Εδαφικής Περιφέρειας.

Προϋπολογισμός : Το κόστος του συγκεκριμένου έργου απαιτεί αύξηση της χρηματοδότησής του κατά 32.000.000 δρχ.

#### α3. Διακοινοτική οδός Ματονερίου - Πεύκης

Περιγραφή ενέργειας : Αφορά στην αύξηση των δεσμευμένων πιστώσεων από το Ε.Α.Π.Τ.Α. 2, - που ανέρχονται σε 60.000.000 δρχ. - για την ολοκλήρωση της κατασκευασθείσας διακοινοτικής οδού.

Σκοπιμότητα : Η ολοκλήρωση της διακοινοτικής οδού Ματονερίου - Πεύκης, η οποία αποτελεί τη δεύτερη και κεντροβαρική συνδετήρια οδό των δύο πλευρών που διαμελίζονται από τη διέλευση του Μαλακασιώτη παραποτάμου, κρίνεται ως επιβεβλημένη για την περιοχή. Επιπλέον, η συγκεκριμένη οδός είναι απαραίτητη για τη λειτουργία του συστήματος αποκομιδής των απορριμμάτων, για την ανάδειξη και την τουριστική αξιοποίηση της πέτρινης τοξωτής γέφυρας στη θέση Μουκόσι.

Προϋπολογισμός : Το κόστος του προαναφερόμενου έργου απαιτεί αύξηση της χρηματοδότησης του κατά 40.000.000 δρχ.

#### α4. Βελτίωση κόμβου Παναγίας

Περιγραφή ενέργειας : Αφορά στη βελτίωση των γεωμετρικών στοιχείων του κόμβου Παναγίας, επί της Εθνικής οδού Τρικάλων - Ιωαννίνων. Το έργο αυτό άπτεται της αρμοδιότητας της Γ' Δ.Ε.Κ.Ε. και η χρηματοδότησή του, του Περιφερειακού Προγράμματος Θεσσαλίας.

Σκοπιμότητα : Η άρση της επικινδυνότητας στο συγκεκριμένο σημείο εξόδου της κοινοτικής οδού στην Εθνική οδό Τρικάλων - Ιωαννίνων, ιδιαιτέρως μετά την αύξηση της κυκλοφορίας στην Εθνική οδό, εξαιτίας των προβλημάτων στην περιοχή της πρώην Γιουγκοσλαβίας.

Προϋπολογισμός : Το κόστος του προαναφερόμενου έργου ανέρχεται σε 20.000.000 δρχ. και θα βαρύνει τις πιστώσεις του Περιφερειακού Προγράμματος Θεσσαλίας.

β. Εκπαίδευση Είναι κοινά αποδεκτό ότι το επίπεδο της παρεχόμενης εκπαίδευσης από μονοθέσια και διθέσια Δημοτικά Σχολεία είναι χαμηλό. Με την πρότασή μας επιδιώκουμε την λειτουργία εξατάξιων Δημοτικών Σχολείων στις μεγαλύτερες κοινότητες της εξεταζόμενης περιοχής και τη μεταφορά των μαθητών. Ο αριθμός των εξατάξιων σχολείων, που θα λειτουργήσουν στην περιοχή θα εξετασθεί σε συνεργασία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης με το Συμβούλιο Περιοχής και τις κοινότητες που το απαρτίζουν.

#### β1. Προμήθεια σχολικού λεωφορείου

Περιγραφή ενέργειας : Αφορά στην προμήθεια σχολικού λεωφορείου για την μεταφορά των

μαθητών.

Σκοπιμότητα : Η συγκεκριμένη ενέργεια θα συγκρατήσει στις κοινότητες της περιοχής οικογένειες με παιδιά σχολικής ηλικίας, οι οποίες ως τώρα αναγκάζονται να προσφύγουν στα αστικά κέντρα, προκειμένου να παράσχουν στα παιδιά τους καλύτερο επίπεδο εκπαίδευσης. Επιπλέον η προοπτική αναστολής της λειτουργίας του οικοτροφείου Παναγίας θα δημιουργήσει πρόσθετα προβλήματα, ακόμα και για τους μαθητές Γυμνασίου, τα οποία δύναται να επιλυθούν μέσω της δρομολόγησης του σχολικού λεωφορείου.

Προϋπολογισμός : Το κόστος προμήθειας του σχολικού λεωφορείου ανέρχεται σε 8.000.000 δρχ. Τα λειτουργικά έξοδα (οδηγός, καύσιμα) θα πρέπει να βαρύνουν τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.

γ. Υγεία Το παρεχόμενο επίπεδο υπηρεσιών στο τομέα της υγείας καλύπτεται από τα υπάρχοντα αγροτικά ιατρεία, με υπαρκτά τα προβλήματα της έγκαιρης πλήρωσης τους, αλλά και του εξοπλισμού τους, με αποτέλεσμα να παρέχονται μόνο Πρώτες Βοήθειες και να καλύπτονται οι ανάγκες συνταγογράφησης. Στην κοινότητα Παναγίας έχει δωρηθεί εξοπλισμένο ασθενοφόρο, το οποίο κινδυνεύει να περιέλθει σε αχρηστία από την αδυναμία να καλυφθούν τα λειτουργικά έξοδα και η στελέχωσή του.

γ1. Προγραμματική σύμβαση με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης για τη δρομολόγηση Κινητής Ιατρικής Μονάδας.

Περιγραφή ενέργειας : Αφορά στη δρομολόγηση Κινητής Ιατρικής Μονάδας, αφού προηγουμένως διερευνηθεί η συγκατάθεση της κοινότητας Παναγίας στην παραχώρηση του ασθενοφόρου. Ο σύγχρονος εξοπλισμός, η στελέχωσή του και οι λειτουργικές δαπάνες θα καλύπτονται από τον κρατικό προϋπολογισμό, με την υπογραφή προγραμματικής σύμβασης.

Σκοπιμότητα : Με δεδομένο το γεγονός ότι στην περιοχή διαμένουν άτομα μεγάλης ηλικίας που αντιμετωπίζουν αυξημένα προβλήματα υγείας και δυσκολεύονται στην μετακίνηση τους, κρίνεται επιβεβλημένη η προώθηση της παραπάνω λύσης. Επιπλέον, με τον τρόπο αυτό, αποσυμφορούνται τα Κέντρα Υγείας και το Νοσοκομείο Τρικάλων, αυξάνεται το αίσθημα ασφάλειας των κατοίκων που διαμένουν στις απομακρυσμένες περιοχές, ενώ παράλληλα καλύπτεται σε επίπεδο Πρώτων Βοηθειών και το τμήμα της Εθνικής οδού Τρικάλων - Ιωαννίνων, το οποίο παρουσιάζει αυξημένη κίνηση και επικινδυνότητα.

Προϋπολογισμός : Δεν απαιτούνται πιστώσεις, που θα βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Συμβουλίου Περιοχής.

δ. Περιβάλλον Η υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος προέρχεται κυρίως από τις ρίψεις απορριμμάτων, πριν την λειτουργία του συστήματος αποκομιδής απορριμμάτων, στα ρέματα της περιοχής, αλλά και από τις πυρκαγιές, που οφείλονται στη δίελευση και παραμονή λαθρομεταναστών στην περιοχή, αλλά και στη λειτουργία πρόχειρων χωματερών.

δ1. Καθαρισμός των ρεμάτων από τα απορρίμματα.

Περιγραφή ενέργειας : Αφορά στον καθαρισμό των ρεμάτων της περιοχής από τα απορρίμματα. Προτείνεται η κατά προτεραιότητα εκκίνηση της ενέργειας από τα ρέματα που είναι ορατά από την Εθνική Οδό Τρικάλων - Ιωαννίνων.

Σκοπιμότητα : Λόγοι υγιεινής, αλλά και λόγοι αισθητικής για τους διερχόμενους από την Εθνική οδό, επιβάλλουν τον καθαρισμό των ρεμάτων.

Προϋπολογισμός : Το απαιτούμενο κόστος ανέρχεται σε 1.000.000 δρχ. και θα βαρύνει τις πιστώσεις του Συμβουλίου Περιοχής, θα πραγματοποιηθεί δε από το φορέα διαχείρισης αποκομιδής των απορριμμάτων.

δ2. Προμήθεια πρόσθετου μηχανολογικού εξοπλισμού για το σύστημα αποκομιδής απορριμμάτων.

Περιγραφή ενέργειας : Αφορά στην προμήθεια ανυψωτικού μηχανήματος κάδων, το οποίο θα

προσαρμοστεί στο απορριμματοφόρο, αλλά και πρόσθετων κάδων που θα τοποθετηθούν σε καθορισμένα σημεία των κοινοτήτων.

Σκοπιμότητα : Η συμμετοχή των δύο κοινοτήτων (Μαλακασίου και Μεγάλης Κερασιάς) στο Συμβούλιο Περιοχής απαιτεί τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό του συστήματος αποκομιδής.

Προϋπολογισμός : Το κόστος της ενέργειας ανέρχεται σε 16.000.000 δρχ., το οποίο δύναται να βαρύνει τα ανταποδοτικά τέλη καθαριότητας. Ωστόσο, υπάρχει η δυνατότητα η χρηματοδότησή της να προκύψει από τροποποίηση του Ε.Α.Π.Τ.Α. 2.

#### δ3. Μελέτη οργάνωσης της διαχείρισης του συστήματος αποκομιδής των απορριμμάτων.

Περιγραφή ενέργειας : Οικονομοτεχνική μελέτη που θα αναλύει τους παράγοντες που συμμετέχουν στο κόστος της διαχείρισης και θα καθορίζει το οργανόγραμμα της υπηρεσίας καθαριότητας. Επιπλέον θα διερευνήσει τις δυνατότητες καλύτερης μετακίνησης του απορριμματοφόρου και θα προσδιορίσει τα ανταποδοτικά τέλη καθαριότητας.

Σκοπιμότητα : Η σύσταση Υπηρεσίας Καθαριότητας μέσα από τον κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας απαιτεί την ύπαρξη μιας ολοκληρωμένης μελέτης σχετικά με την οργάνωση της διαχείρισης του συστήματος αποκομιδής των απορριμμάτων.

Προϋπολογισμός : Το κόστος της προαναφερόμενης μελέτης ανέρχεται σε 600.000 δρχ. και θα βαρύνει πιστώσεις του Συμβουλίου Περιοχής.

#### δ4. Ίδρυση Κέντρου Περιβαντολογικής Εκπαίδευσης

Περιγραφή ενέργειας : Αφορά την ίδρυση και λειτουργία Κέντρου Περιβαντολογικής Εκπαίδευσης του Νομού στην κοινότητα Παναγίας.

Σκοπιμότητα : Στην προοπτική ίδρυσης ενός τέτοιου κέντρου είχε διατυπωθεί πρόταση από παράγοντες της Νομαρχίας να εδρεύει στην κοινότητα Παναγίας. Η επιλογή του χώρου κρίνεται απόλυτα δικαιολογημένη, καθ' όσον μια τέτοια εκπαίδευση πρέπει να προϋποθέτει άμεση επαφή με το φυσικό περιβάλλον και ειδικότερα με το δάσος.

Προϋπολογισμός : Αφορά ενέργεια της Πολιτείας και το κόστος της θα επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό. Ωστόσο η κοινότητα Παναγίας και με τη συνδρομή του Συμβουλίου Περιοχής θα πρέπει να στραφεί στην ενεργοποίηση αυτής της πρότασης, με παράλληλη διάθεση διευκόλυνσης της διαδικασίας εγκατάστασης του κέντρου στην κοινότητα.

ε. Οικιστική οργάνωση και πολεοδομικός σχεδιασμός Πολύ μικρός αριθμός κοινοτήτων στην περιοχή έχει πολεοδομικό σχεδιασμό, με αποτέλεσμα να προκύπτουν σοβαρά προβλήματα στην οικιστική οργάνωση τους (ρυμοτομία, κοινόχρηστοι χώροι κ.α.). Ακόμη όμως και στους οικισμούς που υπάρχει σχέδιο διανομής εμφανίζονται αντίστοιχα προβλήματα.

#### ε1. Τοπογραφικές και πολεοδομικές μελέτες οικισμών της περιοχής.

Περιγραφή ενέργειας : Αφορά στην τοπογράφηση και πολεοδόμηση των οικισμών της περιοχής, καθώς επίσης και στη θέσπιση ειδικών όρων δόμησης.

Σκοπιμότητα : Με την παρούσα ενέργεια επιτυγχάνεται η οικιστική οργάνωση, ο περιορισμός της άναρχης δόμησης, η διατήρηση των παραδοσιακών στοιχείων, η επιβολή ρυμοτομίας και η λειτουργικότητα του οικισμού. Επίσης γίνονται περισσότερο ανθρώπινες οι συνθήκες διαβίωσης για τους κατοίκους των οικισμών.

Προϋπολογισμός : Η συνολική ενέργεια εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε 70.000.000 δρχ. Το ποσό αυτό δύναται να καλυφθεί από το ΥΠΕΧΩΔΕ και ιδίους πόρους των κοινοτήτων. Επιπλέον η συγκεκριμένη πρόταση με παρεμβάσεις του Συμβουλίου Περιοχής δύναται να ενταχθεί στο μέτρο 6 του Ε.Α.Π.Τ.Α. 2, εκμεταλλευόμενη την τροποποίηση του προγράμματος.

στ. Κοινωνική ευημερία

στ1. Κατασκευή αναμεταδοτών τηλεοπτικών προγραμμάτων.

Περιγραφή ενέργειας : Προτείνεται η κατασκευή δύο αναμεταδοτών, που θα επιτρέπουν την αναμετάδοση τηλεοπτικών προγραμμάτων των ιδιωτικών, αλλά και των κρατικών καναλιών.

Σκοπιμότητα : Ειδικά στις ορεινές κοινότητες η τηλεόραση αποτελεί μοναδικό μέσο ενημέρωσης και ψυχαγωγίας. Η προβληματική λήψη των τηλεοπτικών προγραμμάτων εξαιτίας του ανάγλυφου του εδάφους, στερεί αυτή τη δυνατότητα από τους κατοίκους.

Προϋπολογισμός : Το κόστος ενέργειας υπολογίζεται σε 9.000.000 δρχ. Το ποσό αυτό δύναται να βαρύνει τον προϋπολογισμό του Συμβουλίου Περιοχής, αφού πρώτα εξαντληθεί η δυνατότητα χρηματοδότησης του έργου από τα μεγάλα ιδιωτικά κανάλια και στη συνέχεια από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.

2ος Στόχος : Ενεργοποίηση κι ευαισθητοποίηση του ενδογενούς δυναμικού και επιδίωξη συνεργασίας τοπικού και υπερτοπικού ανθρώπινου δυναμικού για την προώθηση της ανάπτυξης. Η υλοποίηση του παραπάνω στόχου αφορά κυρίως ενέργειες για την αφύπνιση και την ενεργοποίηση των παραγόντων, που συμμετέχουν στην ανάπτυξη της περιοχής.

α. Στελέχωση, οργάνωση Συμβουλίου Περιοχής - Πλαίσιο λειτουργίας Η λειτουργία του Αναπτυξιακού Συνδέσμου "Ορεινή Καλαμπάκα" παρέδωσε σημαντική εμπειρία για τα προβλήματα, που ενδεχομένως θα αντιμετωπίσει ο νέος θεσμός διακοινοτικής συνεργασίας, του 2ου Συμβουλίου Περιοχής. Όπως απεδείχθη και κατά την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, τα προβλήματά αυτά προήλθαν από το χαμηλό επίπεδο "διακοινοτικής συνείδησης", αλλά κυρίως από την αδυναμία ή την έλλειψη πρόθεσης της Κεντρικής Διοίκησης για ουσιαστική συνδρομή στο θεσμό των Αναπτυξιακών Συνδέσμων. Είναι δεδομένο ότι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης αντιμετωπίζουν με επιφύλαξη το νέο θεσμό, παρά το γεγονός ότι με το θεσμικό πλαίσιο παραχωρούνται σημαντικές αρμοδιότητες στις εδαφικές περιφέρειες. Οι αρμοδιότητες αυτές, ωστόσο, θα πρέπει να συνοδεύονται από το κατάλληλο χρηματοδοτικό πλαίσιο. Οι πηγές χρηματοδότησης και οι οικονομικοί πόροι του Συμβουλίου Περιοχής μπορούν να προέλθουν από :

Ετήσιες εισφορές Κοινοτήτων.

Έσοδα από περιουσία του Συμβουλίου Περιοχής.

Δωρεές, επιχορηγήσεις (από φορείς του Δημοσίου τομέα).

Έσοδα από φόρους, τέλη.

Προγραμματικές συμβάσεις.

Νομαρχιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι της Τ.Α.

Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Τ.Α.

Διαχείριση της Σ.Α.Τ.Α. των Κοινοτήτων του Συμβουλίου Περιοχής.

Αναπτυξιακοί νόμοι, Ν.1892, Σχέδια Περιφερειακής Ανάπτυξης, Εοκικά προγράμματα.

Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

Άλλα πιθανά γραφεία :

- Γραφείο Χωροταξίας, Πολεοδομίας, Προστασίας Περιβάλλοντος

- Γραφείο Κοινωνικών και Πολιτιστικών Λειτουργιών

Το περιεχόμενο ενός προγράμματος δράσης του Συμβουλίου Περιοχής, μπορεί να περιλαμβάνει :

α1. Ενέργειες επιτελικής επιστημονικοτεχνικής υποστήριξης :

Κατάρτιση του Τ.Α.Π.

Παρακολούθηση της υλοποίησης του Τ.Α.Π.  
Αξιολόγηση της εφαρμογής του Τ.Α.Π.  
Συγκέντρωση / τεκμηρίωση στοιχείων και πληροφοριών για την κοινωνικο-οικονομική κατάσταση της εδαφικής περιφέρειας.  
Διερεύνηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων και περιορισμών της Εδαφικής Περιφέρειας.  
Μέριμνα για την εκπόνηση μελετών και ερευνών:  
- Οικονομικής - Κοινωνικής - Πολιτιστικής Ανάπτυξης  
- Χωροταξικές  
- Περιβαλλοντικής Σημασίας  
- Σχεδιασμός νέων παραγωγικών δραστηριοτήτων (μελέτες σκοπιμότητας, βιωσιμότητας, έρευνες αγοράς κ.λ.π.)  
Παροχή συμβουλών και πληροφοριών σε ανάλογα θέματα με αυτά των προηγούμενων μελετών καθώς επίσης και  
α) υποβοήθηση των ΟΤΑ του Συμβουλίου Περιοχής στην καταγραφή και ιεράρχηση των αναγκών, στην αξιολόγηση και επιλογή των αναγκαίων έργων τεχνικής και κοινωνικής υποδομής  
β) υποβοήθηση των ΟΤΑ για την ανάληψη παραγωγικών πρωτοβουλιών με κατεύθυνση στην αξιοποίηση τοπικών πόρων (ίδρυση επιχειρήσεων ΟΤΑ)  
γ) πληροφόρηση για πιθανές τιμές χρηματοδότησης έργων και προγραμμάτων της Τ.Α. και φορέων της περιοχής.  
Ενημέρωση - Δημοσιότητα - Δημόσιες Σχέσεις (εκδόσεις, ενημερωτικά φυλλάδια, εκπομπές, συνελεύσεις, εκδηλώσεις, σύνταξη δελτίου τύπου).  
Επιμόρφωση.

#### α2. Συνεργασία με άλλους φορείς

Φορείς Δημόσιας Διοίκησης (π.χ. Νομαρχία, Γ.Γ. Περιφέρειας, κ.λ.π.)  
Φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (άλλα Συμβούλια Περιοχής του Νομού, Τ.Ε.Δ.Κ. κ.λ.π)  
Φορείς Τεχνικής Υποστήριξης της Τ.Α. (π.χ. Ε.Ε.Τ.Α.Α., Αναπτυξιακές Εταιρείες της Τ.Α.)  
Τοπικοί φορείς (Συνεταιρισμοί, Πολιτιστικοί Σύλλογοι, Επιμελητήρια, Πανεπιστήμια, κ.λ.π.).

#### α3. Ενέργειες για την εσωτερική υποδομή του Συμβουλίου Περιοχής

Εξεύρεση χώρου εγκατάστασης γραφείων  
Αγορά του αναγκαίου παγίου εξοπλισμού  
Σταδιακή διαμόρφωση του πληροφοριακού συστήματος (τα αρχεία και η μηχανο γράφησή τους).

#### α4. Δραστηριότητες εκτέλεσης έργων και παροχής υπηρεσιών δημοσίου χαρακτήρα

Μελέτη, κατασκευή, διαχείριση και συντήρηση έργων τεχνικής και κοινωνικής υποδομής.  
Προμήθεια μηχανημάτων και υλικών για την κατασκευή και συντήρηση των έργων.  
Συλλογή, μεταφορά, διάθεση κι επεξεργασία των απορριμμάτων.  
Μελέτη, κατασκευή, διαχείριση και συντήρηση συστημάτων ύδρευσης και αποχέτευσης.  
Η εξασφάλιση γης για τη βοσκή των ζώων και η βελτίωση των βοσκοτόπων.  
Η αντιπυρική προστασία και η αξιοποίηση του δασικού πλούτου.

#### β. Μελέτη Τοπικού Αναπτυξιακού Προγράμματος

Περιγραφή ενέργειας : Αφορά στη σύνταξη μελέτης του Τοπικού Αναπτυξιακού Προγράμματος του 2ου Συμβουλίου Περιοχής.

Σκοπιμότητα : Η παρούσα μελέτη, που αφορά τη διερεύνηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της μικροπεριφέρειας, θα μπορούσε να αποτελεί την Α' Φάση ενός ολοκληρωμένου Τοπικού Αναπτυξιακού Προγράμματος. Οι πρώτες προτάσεις που διατυπώνονται από τη μελετητική ομάδα, ύστερα από την ανάλυση των στοιχείων που συλλέχθηκαν, δύναται να αποτελέσουν αντικείμενο

διαλόγου για τους φορείς και τους κατοίκους της περιοχής, με σκοπό την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη συναίνεση και αποδοχή των τελικών προτάσεων του Τ.Α.Π. Επιπλέον, θα πρέπει να εξετασθούν και οι αναπτυξιακές δυνατότητες της περιοχής, μετά από τη συμμετοχή των κοινοτήτων Μ. Κερασιάς και Μαλακασίου στο Συμβούλιο Περιοχής.

Προϋπολογισμός : Το κόστος της ενέργειας υπολογίζεται σε 6.000.000 δρχ και δύναται να βαρύνει τον προϋπολογισμό του Συμβουλίου Περιοχής. Επίσης δύναται να χρηματοδοτηθεί από το Ε.Α.Π.Τ.Α. 2 (μέτρο 7), σε πιθανή τροποποίηση του προγράμματος.

γ. Ενέργειες για την ενεργοποίηση - κινητοποίηση του μεταναστευτικού δυναμικού Σύμφωνα με την ανάλυση των στοιχείων που συλλέχθηκαν, ένα σημαντικό ανθρώπινο δυναμικό (ποσοτικά και ποιοτικά) βρίσκεται εκτός περιοχής. Αξιόλογοι επιστήμονες και άλλοι παράγοντες εδρεύουν στους χώρους εσωτερικής και εξωτερικής μετανάστευσης και δραστηριοποιούνται στους πολιτιστικούς συλλόγους, που έχουν ιδρύσει. Η Ομοσπονδία Πολιτιστικών Συλλόγων έχει αναλάβει τη σοβαρή προσπάθεια σύνδεσης κι επικοινωνίας με τους τοπικούς φορείς. Προτείνεται, πέρα από το ετήσιο αντάμωμα των "Ορεινοκαλαμπακιωτών" που πραγματοποιείται από την Ομοσπονδία Πολιτιστικών Συλλόγων η διεύρυνση των παρακάτω ενεργειών :

Γνωστοποίηση προς του μετανάστες των δυνατοτήτων επένδυσης σε περιοχές του Συμβουλίου Περιοχής.

Μελέτη για τις δυνατότητες επιστροφής και διαμονής στην περιοχή, είτε σαν πρώτη είτε σαν δεύτερη κατοικία.

Σεμινάρια για τα παιδιά των ομογενών σε κοινές ομάδες με παιδιά του τόπου, που θα περιλαμβάνουν μαθήματα ελληνικής μουσικής, γλώσσας κ.λ.π.

3ος Στόχος : Αύξηση της απασχόλησης και νέες θέσεις εργασίας

α. Εκσυγχρονισμός των μικρών τυροκομείων στις κοινότητες Παναγίας, Ορθοβουνίου, Ματονερίου.

Περιγραφή Ενέργειας : Αφορά τον εκσυγχρονισμό του απαρχαιωμένου εξοπλισμού των τυροκομείων στις παραπάνω κοινότητες.

Σκοπιμότητα : Με δεδομένη τη τάση που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια στην προτίμηση τοπικών παραδοσιακών προϊόντων, ο εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού των υφιστάμενων τυροκομείων θα βελτιώσει τις συνθήκες τυροκόμησης, αλλά και την ποιότητα των παραγομένων προϊόντων.

Προϋπολογισμός : Η απαιτούμενη πίστωση για την υλοποίηση της ενέργειας εκτιμάται ότι θα ανέλθει στα 90.000.000 δραχμές και προτείνεται να καλυφθεί μέσα από την ένταξη της ενέργειας στο Leader 2 ή στον Αναπτυξιακό Νόμο.

β. Ίδρυση μονάδας εμφιάλωσης νερού στην κοινότητα Τρυγόνας.

Περιγραφή ενέργειας : Αφορά στην εκμετάλλευση του φημισμένου νερού των πηγών της Τρυγόνας, την εμφιάλωση και τη διακίνηση του στα αστικά και τουριστικά κέντρα. Φορέας υλοποίησης της ενέργειας προτείνεται ο Συνεταιρισμός Συνιδιοκτητών, η κοινότητα Τρυγόνας και ιδιώτες.

Σκοπιμότητα : Παρά τη δυσκολία που εμφανίζεται στις συγκεκριμένες επενδύσεις σχετικά με το σύστημα διακίνησης του παραγόμενου προϊόντος, το μικρό κόστος της επένδυσης, σε συνδυασμό με την αναγνωρισμένα καλή ποιότητα του νερού των πηγών της Τρυγόνας δημιουργεί τις προϋποθέσεις για τη βιωσιμότητα αυτής της επένδυσης. Εκτός των άλλων, παλαιότερα έχει γίνει προσπάθεια από ιδιώτες για την εκμετάλλευση των νερών των πηγών, η οποία δεν τελεσφόρησε ύστερα από αντίδραση της κοινότητας.

Προϋπολογισμός : Το κόστος της συγκεκριμένης επένδυσης ανέρχεται στα 150.000.000 δραχμές και δύναται να καλυφθεί από πιστώσεις του Leader 2 ή του Αναπτυξιακού Νόμου και από κεφάλαια του Συνεταιρισμού Συνιδιοκτητών και των ιδιωτών.



γ. Μελέτη διερεύνησης δυνατοτήτων ανάπτυξης μικρών καθετοποιημένων μονάδων με συγκεκριμένη τη σκοπιμότητα, τη βιωσιμότητα και το κόστος.

Περιγραφή ενέργειας : Αφορά τη σύνταξη μελέτης που θα διερευνήσει τη δυνατότητα ανάπτυξης στην περιοχή μικρών καθετοποιημένων μονάδων στα αντικείμενα της οικοτεχνίας, των υφαντών, του κρασιού, του τσίπουρου και των παραδοσιακών γλυκών.

Σκοπιμότητα : Η μελέτη αυτή θα έχει σαν στόχο :

- Την προετοιμασία της περιοχής σε νέες ευκαιρίες που θα προκύψουν από τη μελλοντική "ήπια" οικονομική και τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.
- Τη στήριξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών κοινοτικών φορέων, συνεταιρισμών και ιδιωτών για τη δημιουργία υποδομής και κατάλληλου περιβάλλοντος για ιδιωτικές επενδύσεις (χωροταξικά σχέδια οικισμών - κίνητρα αναπτυξιακά).
- Την κινητοποίηση, αξιοποίηση, στήριξη ντόπιου ενεργού πληθυσμού και των ομογενών για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων.
- Την ενίσχυση, εξέλιξη, ανάπτυξη της εμπειρίας και της παράδοσης της περιοχής (τοπικές ενδυμασίες, βιοτεχνία υφαντών, κρασί, τσίπουρο, παραδοσιακά γλυκά).
- Την εκμετάλλευση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής (Εθνική οδός, δάση, κτηνοτροφικά προϊόντα, τουρισμός).

Προϋπολογισμός : Το κόστος της προαναφερόμενης μελέτης εκτιμάται στα 2.000.000 δραχμές και δύναται να καλυφθεί από πιστώσεις του Leader 2 ή από πιστώσεις του Συμβουλίου Περιοχής.

4ος Στόχος : Αποκατάσταση κοινωνικών σχέσεων και πολιτιστικών λειτουργιών. α. Ενέργειες στην κατεύθυνση καταπολέμησης της ανίας και δημιουργίας πολιτιστικών λειτουργιών και ψυχαγωγίας.

Σε μια περιοχή, όπου υπάρχουν κοινότητες, οι οποίες παρουσιάζουν έλλειψη χώρων συνάθροισης και επικοινωνίας, καθώς και απουσία πολιτιστικών λειτουργιών και δραστηριοτήτων, το συναίσθημα της ανίας είναι έντονο για όλους σχεδόν τους κατοίκους. Η ανία αυτή αποτελεί και καθοριστικό παράγοντα της εγκατάλειψης της περιοχής από τους νέους. Αλλά και τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας ανέχονται την κατάσταση, μην έχοντας δυνατότητα διαφυγής. Ωστόσο, θα μπορούσαν να υπάρξουν παρεμβάσεις, που θα ανέπτυσαν τις ανθρώπινες σχέσεις και την αλληλεγγύη, όπως :

Επισκέψεις γερόντων από χωριό σε χωριό, με διάφορες ευκαιρίες, ακόμα και για διαγωνισμούς (ταβλιού, χαρτιών κ.α.).

Επαφή των λιγοστών νέων των χωριών στα πλαίσια οργάνωσης διάφορων πολιτιστικών και αθλητικών λειτουργιών.

Η προοπτική αγοράς λεωφορείου από το Συμβούλιο Περιοχής, θα υποβοηθήσει στην υλοποίηση των παραπάνω ενεργειών.

5ος Στόχος : Ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού κάλλους και γενικότερα του περιβάλλοντος της περιοχής, με σκοπό την ανάπτυξη τουριστικού ρεύματος

α. Συντήρηση της πέτρινης τοξωτής γέφυρας στη θέση Μουκόσι της κοινότητας Πεύκης.

Περιγραφή ενέργειας : Αφορά στερεωτικές εργασίες για την άρση του κινδύνου κατάρρευσης της τοξωτής πέτρινης γέφυρας.

Σκοπιμότητα : Σύμφωνα με τη μελέτη του Τ.Ε.Ε. (Τα πέτρινα γεφύρια της Θεσσαλίας) η τοξωτή γέφυρα της Πεύκης θεωρείται ως έργο σημαντικής τεχνοτροπίας και πολιτιστικής κληρονομιάς. Η κατασκευή αυτής της γέφυρας χρονολογείται από την εποχή του Αλί Πασά των Ιωαννίνων. Αποτελούσε τμήμα της πλακόστρωτης οδού που ένωνε την Ήπειρο με τη Θεσσαλία και της οποίας τμήματα διασώζονται στην περιοχή.

Προϋπολογισμός : Το κόστος του συγκεκριμένου έργου ανέρχεται στα 20.000.000 δρχ και η χρηματοδότησή του έχει ενταχθεί στο Leader 1. Αντιμετωπίστηκε όμως ως έργο της περιοχής, με

αποτέλεσμα να υπάρχει συμμετοχή του φορέα υλοποίησης (Αναπτυξιακός Σύνδεσμος) στη χρηματοδότηση του έργου της τάξεως του 40% επί του συνολικού προϋπολογισμού. Παρά το γεγονός ότι πραγματοποιήθηκε η οριστική μελέτη του έργου, είναι αμφίβολο κατά πόσο ο Αναπτυξιακός Σύνδεσμος θα μπορέσει να υλοποιήσει το έργο, αφού υπάρχει οικονομική αδυναμία για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής. Επειδή τα χρονικά περιθώρια είναι περιορισμένα, προτείνεται η επανένταξη του έργου στο Leader 2, χωρίς τη συμμετοχή του Συμβουλίου Περιοχής στη χρηματοδότησή του, κατά το πρότυπο χρηματοδότησης άλλων αντίστοιχων έργων.

#### β. Δημιουργία travel-stop και camping στην κοινότητα Παναγίας

Περιγραφή ενέργειας : Αφορά την κατασκευή και λειτουργία travel- stop και camping στην κοινότητα Παναγίας. Ως φορέας υλοποίησης της ενέργειας φέρεται η κοινότητα Παναγίας, ο Δασικός Συνεταιρισμός Παναγίας και ιδιώτες.

Σκοπιμότητα : Η εμπόλεμη κατάσταση στην τέως Γιουγκοσλαβία έχει αναγορεύσει την Εθνική Οδό Τρικάλων - Ιωαννίνων σε βασικό οδικό άξονα διεξόδου προς και από την Ευρώπη. Τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί κατακόρυφη αύξηση της κυκλοφορίας, χωρίς παράλληλη βελτίωση των παράπλευρων υπηρεσιών του οδικού άξονα. Ειδικότερα στο πιο δύσκολο τμήμα του οδικού άξονα (Κατάρα) δεν υπάρχει ο απαραίτητος αριθμός travel-stop, ενώ τα υπάρχοντα δεν μπορούν να καλύψουν ικανοποιητικά τις ανάγκες των διερχομένων.

Προϋπολογισμός : Το κόστος της συγκεκριμένης ενέργειας ανέρχεται σε 120.000.000 δρχ. Προτείνεται η εκπόνηση οικονομικοτεχνικής μελέτης και η εν συνεχεία ένταξη του έργου στο Leader 2. Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής θα καλυφθεί από την κοινότητα Παναγίας, το Δασικό Συνεταιρισμό και ιδιώτες.

#### γ. Μελέτη για την αξιοποίηση του φαραγγιού στη θέση Χάο της κοινότητας Τρυγόνας.

Περιγραφή ενέργειας : Αφορά την μελέτη ανάδειξης και τουριστικής αξιοποίησης του φαραγγιού στη θέση Χάο της κοινότητας Τρυγόνας.

Σκοπιμότητα : Εντάσσεται στα πλαίσια ανάπτυξης τουριστικού ρεύματος στην εξεταζόμενη περιοχή. Από τη μελέτη αυτή δύναται να προκύψουν οι πιθανές παρεμβάσεις στην περιοχή και να εκτιμηθεί το κόστος τους.

Προϋπολογισμός : Το κόστος της προαναφερόμενης μελέτης ανέρχεται σε 4.000.000 δρχ. και δύναται να καλυφθεί από πιστώσεις του Leader 2.

#### δ. Προβολή συνδυασμένων τουριστικών διαδρομών γνωριμίας με ορεινά χωριά.

Περιγραφή ενέργειας : Αφορά ενέργειες προβολής (διαφήμισης) τουριστικών οδικών και περιπατητικών διαδρομών σε κατάλληλα έντυπα και δίκτυα προβολής τέτοιων ενεργειών.

Σκοπιμότητα : Η ύπαρξη του τουριστικού δίπολου Μετέωρα - Μέτσοβο, ευνοεί την εκμετάλλευση των διερχομένων επισκεπτών κατά τη διέλευσή τους από πιο "ήσυχες" διαδρομές με σκοπό να απολαύσουν το φυσικό περιβάλλον και να έρθουν σε επαφή με τη ζωή των ορεινών χωριών της περιοχής. Η ολοκλήρωση των οδών Αμπελοχωρίου - Παναγίας, Αμπελοχωρίου - Μαλακασίου, Πεύκης - Ματονέρι με διέλευση από τη θέση Μουκόσι, σε συνδυασμό με τις διαδρομές Μαλακασίου - Μετσόβου, Ματονερίου - Καλομοίρας - Χρυσομηλιάς - Λειβάδια Περτουλίου και Καλομοίρας - Χάνι Τσίτου - Καστανιάς - Χωριά Ασπροποτάμου δημιουργεί ένα δίκτυο εναλλακτικών διαδρομών στον ορεινό όγκο. Να σημειωθεί ότι τα τελευταία χρόνια μεγάλος αριθμός ταξιδιωτών επιλέγει και προτιμά τέτοιου είδους διαδρομές.

Προϋπολογισμός : Το κόστος της ενέργειας ανέρχεται σε 1.000.000 δρχ και αφορά μόνο τη σηματοδότηση ειδικών σημείων (ενημερωτικές πινακίδες- χάρτες) με σκοπό την έλξη των ταξιδιωτών προς την περιοχή. Ενέργειες που αφορούν την προβολή των εναλλακτικών διαδρομών σε διαφημιστικά έντυπα, τουριστικούς οδηγούς και ανάλογα περιοδικά, θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο του τουριστικού γραφείου Καλαμπάκας στα πλαίσια του Leader 2.

## ε. Αγροτουριστικές μονάδες - Μικρά ξενοδοχεία

### ε1. Μετατροπή του οικοτροφείου Παναγίας σε ξενώνα

Περιγραφή ενέργειας : Αφορά εργασίες μετατροπής του οικοτροφείου Παναγίας σε ξενώνα.

Σκοπιμότητα : Με δεδομένο ότι τον τελευταίο καιρό εκφράστηκε με τον πιο ξεκάθαρο τρόπο η πρόθεση του Κέντρου Οικογένειας και Νεότητας να παύσει τη λειτουργία του Οικοτροφείου Παναγίας, είναι σαφής ο κίνδυνος να παραμείνει αναξιοποίητο το κτιριακό συγκρότημα της κοινότητας. Σε μια τέτοια περίπτωση η μετατροπή του σε παραδοσιακό ξενώνα θα καλύψει το κενό που παρουσιάζεται στην περιοχή στον χώρο της τουριστικής υποδομής.

Προϋπολογισμός : Το κόστος των εργασιών μετατροπής του οικοτροφείου σε ξενώνα ανέρχεται σε 20.000.000 δρχ. και προτείνεται η ένταξή του, ύστερα από υποβολή σχετικής πρότασης, στο Leader 2. Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής θα καλυφθεί από την κοινότητα και τον Δασικό Συνεταιρισμό Παναγίας. Η οριστική μελέτη βρίσκεται ήδη στο στάδιο της εκπόνησης με χρηματοδότηση της κοινότητας Παναγίας.